

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

*Методичні рекомендації для слухачів
дистанційного курсу*

**“ЛОГІКА, МЕТОДОЛОГІЯ
ТА МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ”**

УДК 161/162

Рекомендовано до друку Вченою радою Української Академії державного управління при Президентові України (протокол № _____ від _____).

Методичні рекомендації для слухачів дистанційного курсу навчальної дисципліни “**Логіка, методологія і методика наукових досліджень**” / Укладач: Войтович Р.В. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 37 с.

Р е ц е н з е н т и:

- Князєв В.М. – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової роботи Національної академії державного управління при Президентові України, завідувач кафедри філософії і методології державного управління, заслужений діяч науки і техніки України;
- Надольний І.Ф. – доктор філософських наук, професор кафедри філософії і методології державного управління, Національної академії державного управління при Президентові України.

УДК 161/162

ISBN 966-619-016-8

©, Р.В.Войтович, 2005

© Національна академія державного управління
при Президентові України, 2005

ВСТУП

Курс “Логіка, методологія і методика наукових досліджень” належить до нормативної частини програми підготовки магістрів за спеціальністю “Управління суспільним розвитком”.

Актуальність вивчення курсу. В час коли наука перетворюється на предмет виробничої сили, а науково-технічна революція стає основним механізмом суспільного розвитку особливої доцільності та актуальності набувають питання логіки та методології наукових досліджень.

В контексті здійснення наукового дослідження важливо мати концептуальне уявлення про логіку, методологію та методику наукового дослідження. Адже оволодіваючи навичками наукової роботи найбільше питань виникає саме методологічного характеру, що пов’язується з відсутністю знання так і реального досвіду щодо того які методи наукового пізнання доцільно застосовувати вивчаючи те чи інше явище об’єктивної дійсності, які саме логічні закони, правила, засоби та технології можуть привести до розкриття внутрішніх закономірностей існування тих чи інших явищ.

Сьогодні відбувається безперервний процес наукових досліджень, реально зростає кількість людей, що займаються наукою як об’єктивною потребою та формою реалізації індивідуальних інтересів, відбувається перетворення професії наукового співробітника в одну із найпрестижніших – все це не лише стимулює загальний інтерес до даної проблеми та відповідний рівень її актуалізації, але й вимагає розробки та аналізу сучасних методів пізнання, які безпосередньо забезпечували б розвиток сучасної науки.

Бурхливий розвиток сучасного наукового знання породжує особливий клас так званих міждисциплінарних методів, які застосовуються у ролі “допоміжних” в різноманітних дисциплінах. Це безумовно вимагає від дослідників переважною мірою контролювати свої пізнавальні дії, конкретно аналізувати самі засоби, які вони застосовують в дослідницькій практиці з метою отримання передбаченого наукового результату. Доказом актуалізації інтересу сучасної науки до проблем методології є факт виникнення особливої сфери знання зокрема в межах філософії – логіки і методології наукового дослідження. Проте дана проблематика лишається актуальною не лише для філософів, але й фахівців у сфері інших наук, не виключенням є й державне управління, як відносно нова наука, яка містить метаметодологічний статус, що тим самим породжує необхідність керуватися в у даній предметній сфері одночасно методологічними принципами різних наукових дисциплін: філософії, соціології, психології, політології права та ін. Це таким чином породжує завдання для науки державного управління – своєрідного співвіднесення, взаємоузгодження низки закономірностей об’єктивної дійсності та пріоритетів суспільного розвитку. Така ситуація поглиблюється ще й відсутністю свого власного понятійного апарату, що породжує необхідність використання термінологічних прийомів інших наук.

У курсі “Логіка, методологія і методика наукових досліджень” розглядаються:

- понятійно-категоріальний апарат логіки, методології та методики здійснення наукового дослідження;
- теоретико-методологічні основи розуміння сутності пізнання, як специфічної форми відношення людини до світу та дослідження його;
- основні рівні, форми та методи організації та здійснення наукового дослідження;
- сутність науки як інституційної форми здійснення наукового дослідження;
- особливості, основні концепції, стиль та проблеми сучасного розвитку науки;
- методологічні проблеми організації та здійснення наукової творчості;
- основні критерії методики здійснення наукового дослідження.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу слухачі повинні:

- оволодіти знаннями щодо з'ясування сутності, логіки, методології та методики наукових досліджень, визначення завдань, функцій, форм та рівнів методології наукових досліджень;
- розуміти сутність логіки пізнання, основні етапи її становлення, проблему ролі істини у науковому пізнанні та роль практики в процесі пізнання;
- здобути знання та вміння, щодо рівнів, форм та методів здійснення наукових досліджень;
- розуміти сутність науки, як інституційної форми здійснення наукового дослідження, знати основні підходи та засоби її розвитку, ідеали науки та зміст етики сучасного вченого;
- вміти аналізувати особливості сучасного розвитку науки, основні концепції та сутність сучасного стилю наукового пізнання, розуміти проблеми виникнення зростання та наслідки лженауки у сучасному науковому пізнанні;
- розуміти сутність, специфічні особливості, рівні та засоби методології наукової творчості та форми її організації;
- набути навичок здійснення методики наукових досліджень, розуміння основних критеріїв вимог до нього, а також здійснення методики вибору теми дослідження, вивчення джерельної бази дослідження; розуміння структури наукового дослідження, технології впровадження його результатів, а також основні вимоги до оформлення наукового дослідження та критерії рецензування та оприлюднення результатів наукового дослідження.

Курс зорієнтований на вироблення навичок здійснення науково-дослідницької діяльності у сфері науки державного управління.

У курсі значна увага приділяється розв'язанню низки проблем з якими стикається слухач у контексті організації та здійснення магістерського дослідження.

ЦІЛІ КУРСУ

У процесі вивчення курсу передбачається досягти **наступні цілі:**

- **сформувані** фундаментальні знання щодо змісту та сутності логіки, методології та методики наукових досліджень;
- **розкрити** сутність теорії пізнання, та історичні етапи її розвитку;
- **проаналізувати** основні рівні, форми та методи наукових досліджень;
- **ознайомити** слухачів із сутністю науки, як інституційної форми наукового дослідження;
- **сформувані** концептуальне уявлення про особливості сучасного розвитку науки;
- **навчити** ідентифікувати методологічні проблеми наукової творчості;
- **розвинути** у слухачів навички щодо методики здійснення науково-дослідницької діяльності в контексті науки державного управління.

НАВЧАЛЬНА СТРАТЕГІЯ КУРСУ

Досягнення навчальних цілей здійснюється шляхом:

- **проведення очних занять: лекції** та практичного заняття на очній сесії;
- **самотійного навчання слухачів** на основі розробленого для курсу комплексу навчально-методичних матеріалів та використання сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій;
- **участі слухачів у семінарських і практичних заняттях**, побудованих на застосуванні інтерактивних методик та спрямованих на набуття знань і вмінь слухачів з предметної галузі, активізацію їх розумової діяльності, розвитку критичного мислення, обговорення практично значущих проблем щодо здійснення методології наукових досліджень;
- **проведення тестування**, яке здійснюється у інтерактивному режимі.

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

Основними елементами дистанційного курсу є:

- електронний навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”;
- опорний конспект до дистанційного курсу;
- навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”;
- методичні рекомендації для слухачів дистанційного курсу;
- компакт-диск до дистанційного курсу.

Тематичним планом курсу передбачено:

- виконання слухачами поточних тестів до кожного розділу;
- участь у семінарських заняттях до 1, 5 розділу;
- виконання практичних завдань до 6, 7 розділу;
- складання підсумкового тесту.

Поточні тести до кожного розділу спрямовані на перевірку знань слухачів щодо визначення специфіки і методології діяльності керівника у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

Практичні заняття слугують оновленню та поповненню теоретичних знань і здобуття практичних навичок слухачів щодо розуміння специфіки здійснення наукових досліджень, відповідного розвитку навичок критичного і творчого мислення, уміння коректного використання опанованого понятійного апарату.

Семінарські заняття призначено для обговорення проблемних питань з логіки та методології наукових досліджень у державному управлінні.

Підсумковий тест слугує визначенню кінцевого рівня знань слухачів.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Навчальні результати слухачів у межах дистанційного курсу оцінюються на основі:

- поточного тестування – 21 балів;
- виконання практичних занять – 17 балів;
- участі у семінарських заняттях – 12 балів;
- підсумкового очного контролю – 50 балів;

Розподіл балів по темам:

Види діяльності	1	2	3	4	5	6	7	Всього
Тест	3	3	3	3	3	3	3	21
Практичні заняття (6,7)						7	10	17
Семінарські заняття (1,5)	6				6			12
Підсумковий тест								25
Захист індивідуальної роботи								25
Всього	9	3	3	3	9	10	13	100

Максимальна кількість балів за вивчення всього курсу – 100.

ПРОГРАМА КУРСУ

РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК ПРИКЛАДНА ТЕОРІЯ ПІЗНАННЯ

- Тема 1.1. Поняття методу, методології, логіки та методики наукових досліджень
- Тема 1.2. Завдання та функції методології та логіки наукових досліджень
- Тема 1.3. Основні форми та рівні методології наукових досліджень
- Тема 1.4. Сутність природничої та гуманітарної методології наукових Досліджень

РОЗДІЛ 2. ПІЗНАННЯ ЯК МЕТА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

- Тема 2.1. Пізнання як специфічна форма відношення людини до світу та його дослідження
- Тема 2.2. Основні етапи становлення логіки і методології наукових досліджень
- Тема 2.3. Проблема істини у науковому пізнанні
- Тема 2.4. Роль практики в процесі пізнання

РОЗДІЛ 3. РІВНІ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- Тема 3.1. Рівні пізнання: чуттєве, раціональне та інтуїтивне
- Тема 3.2. Форми чуттєвого та раціонального пізнання
- Тема 3.3. Основні рівні наукового пізнання: емпіричний та теоретичний
- Тема 3.4. Форми наукового пізнання
- Тема 3.4. Методи наукового пізнання

РОЗДІЛ 4. НАУКА ЯК ІНСТИТУЦІЙНА ФОРМА ЗДІЙСНЕННЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

- Тема 4.1. Наука як соціальний інститут: основні підходи до визначення сутності
- Тема 4.2. Основні засоби розвитку науки
- Тема 4.3. Ідеали науки та етика сучасного вченого

РОЗДІЛ 5. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ НАУКИ

- Тема 5.1. Характерні риси розвитку сучасної науки
- Тема 5.2. Сучасні концепції розвитку науки
- Тема 5.3. Сучасний стиль наукового пізнання
- Тема 5.4 Проблема виникнення, зростання та наслідки лженауки у сучасному науковому пізнанні
- Тема 5.5. Місце та роль науки у сучасному суспільстві

РОЗДІЛ 6. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ

- Тема 6.1. Сутність та специфіка методології наукової творчості
- Тема 6.2. Рівні методології наукової творчості
- Тема 6.3. Засоби реалізації методології наукової творчості
- Тема 6.4. Технократичність культури наукової творчості
- Тема 6.5. Методологія організації наукової творчості

РОЗДІЛ 7. МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- Тема 7.1. Загальні вимоги та критерії до методики здійснення наукового дослідження
- Тема 7.2. Методика вибору теми дослідження
- Тема 7.3. Вивчення джерельної бази дослідження
- Тема 7.4. Структура наукового дослідження
- Тема 7.5. Впровадження результатів наукового дослідження
- Тема 7.6. Вимоги до оформлення наукового дослідження (магістерської роботи).
- Тема 7.7. Критерії рецензування та оприлюднення результатів наукового дослідження.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

	<i>Лекції, викл-ня теорії, год.</i>	<i>Практ заняття год.</i>	<i>Семінар заняття, год.</i>	<i>Тести, год.</i>	<i>Сам. робота</i>	<i>Всього, год.</i>
Вступ до курсу	3					3
Розділ 1. Методологія наукових досліджень як прикладна теорія пізнання	1		2	1	2	4
Розділ 2. Пізнання як мета наукового дослідження	1			1	2	6
Розділ 3. Рівні, форми та методи наукових досліджень	1			1	2	4
Розділ 4. Наука як інституційна форма здійснення наукового дослідження	1			1	2	4
Розділ 5. Особливості сучасного розвитку науки	1		2	1	2	6
Розділ 6. Методологічні проблеми наукової творчості	1	2		1	2	6
Розділ 7. Методика наукових досліджень	2	4		1	3	10
Підсумковий контроль		1		1		2
Всього, год.	11	6	4	9	15	45

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

<i>Вид навчальної діяльності</i>	<i>Назва</i>	<i>Термін проведення, тиждень</i>	<i>Максимальна оцінка</i>
Вступ до курсу		очна сесія	
Лекція	Вступ до курсу	очна сесія	
Розділ 1. Методологія наукових досліджень як прикладна теорія пізнання			9
Вивчення теоретичного матеріалу	Розділ 1	1	
Семінарське заняття	до розділу 1	2	6
Тест	до розділу 1	3	3
Розділ 2. Пізнання як мета наукового дослідження			3
Вивчення теоретичного матеріалу	Розділ 2	4	
Тест	до розділу 2	5	3
Розділ 3. Рівні, форми та методи наукових досліджень			3
Вивчення теоретичного матеріалу	Розділ 3	6	
Тест	до розділу 3	7	3
Розділ 4. Наука як інституційна форма здійснення наукового дослідження			3
Вивчення теоретичного матеріалу	Розділ 4	8	
Тест	до розділу 4	9	3
Розділ 5. Особливості сучасного розвитку науки			9
Вивчення теоретичного матеріалу	Розділ 5	10	
Семінарське заняття	до розділу 5	11	6
Тест	до розділу 5	12	3
Розділ 6. Методологічні проблеми наукової творчості			10
Вивчення теоретичного матеріалу	Розділ 6	13	
Практичне заняття	до розділу 6	14	7
	Завдання 6.1.	14	
	Завдання 6.2.	14	
Тест	до розділу 6	15	3
Розділ 7. Методика наукових досліджень			13
Вивчення	Розділ 7	16	

теоретичного матеріалу			
Практичне заняття	Завдання 7.1.	17	10
	Завдання 7.2.	18	
	Завдання 7.3.	19	
Тест	до розділу 7	20	3
Підсумковий контроль		очна сесія	50
Підсумковий тест		очна сесія	25
Захист індивідуальної роботи		очна сесія	25

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО РОЗДІЛІВ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

ВСТУП ДО КУРСУ

“Логіка, методологія та методика здійснення наукових досліджень в контексті науки державного управління” (лекція, 3 год.)

Мета:

- розкрити основні цілі, завдання, структуру курсу та навчальну стратегію курсу;
- викласти основні теоретичні та методологічні засади розуміння сучасної специфіки наукового пізнання;
- показати основні методологічні критерії організації наукового дослідження в контексті науки державного управління.

РОЗДІЛ 1. Методологія наукових досліджень як прикладна теорія пізнання

Мета:

- з'ясувати сутність методу, методології, логіки та методики наукових досліджень;
- визначити завдання та функції методології та логіки наукових досліджень;
- проаналізувати зміст основних форм та рівнів методології наукових досліджень;
- розкрити сутність природничої та гуманітарної методології наукових досліджень.

Матеріали для обов'язкового вивчення:

1. Мультимедійний навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 1.
2. Опорний конспект дистанційного курсу, розділ 1.
3. Навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 1.
4. Общие проблемы методологии научного исследования. (див. бібліотеку курсу)
5. *Поппер К.* Логика научного исследования //Поппер К. Логика й рост научного знания. – М.:Прогресе, 1983. – С. 33-235 (див. бібліотеку курсу)
6. *Штофф В.А.* Проблемы методологии научного познания. – М., 1998 (див. бібліотеку курсу)
7. Проблемы логики научного познания. – М.; 2004 (див. бібліотеку курсу)
8. *Рузавин Г.И.* Методология научного исследования. – М.: ЮНИТИ, 1999. – 318с. (див. бібліотеку курсу)

Додаткові матеріали для вивчення:

1. *Білуха М.Т.* Основи наукових досліджень. – К.: Вища шк., 1997. – 271 с.
2. *Автономова Н. С.* Философские проблемы структурного анализа в гуманитарных науках (Критический очерк концепций французского структурализма). – М.: Наука, 1997. – 272 с.
3. *Фоллмер Г.* "Проблемы ценностного статуса науки на рубеже XXI века", СПб, 1999, 98 с.
4. Эвристическая и методологическая функция философии в научном познании. – Л., 2001. – 345с.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 1 Семінарське заняття 1

“Дослідження та їх роль в науковій та практичній діяльності людини”

Мета:

- сформувані у слухачів розуміння щодо сутності, основних характерних ознак та типів наукових досліджень;
- зрозуміти предмет логіки, методології та методики наукових досліджень;
- знати специфіку здійснення досліджень в практиці державного управління;
- визначити місце та роль філософської методології у державному управлінні;
- розкрити в чому полягає сутність трансформації системи наукових досліджень в Україні у 90-х роках.

Форма проведення: форум.

Термін проведення: 2-й тиждень.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте зміст основних характерних ознак та типів наукових досліджень?
2. З'ясуйте предмет логіки, методології та методики наукових досліджень.
3. Яким чином здійснюються дослідження в практиці державного управління?
4. Визначте роль філософської методології у дослідженні проблем державного управління.
5. В чому полягає сутність трансформації системи наукових досліджень в Україні у 90-х роках.

Рекомендації щодо підготовки до семінарського заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал розділу 1.
2. Обміркуйте питання, що стосуються специфіки розуміння змісту наукових досліджень, зокрема зверніть увагу на основні ознаки та типи досліджень.
3. Ознайомтесь з матеріалами розміщеними на компакт-диск, “файл 1”, зверніть увагу на визначення понять логіки, методології та методики, а також на відмінність у розумінні аристотелевської та галілеївської методологій, яка зустрічається у зарубіжній літературі.
4. На основі власного досвіду практичної діяльності обміркуйте, яким чином здійснюються наукові дослідження, зокрема, які критерії вимог до нього висувуються.
5. Зверніть увагу на роль філософської методології у дослідженні проблем державного управління.
6. Ознайомтесь з відповідною нормативно-правовою базою розміщеною на компакт-диску (1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11) і визначте основні фактори, які обумовили трансформацію системи наукових досліджень.

Тест для самоконтролю

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: рекомендований.

Термін проведення: 3-й тиждень.

Час проведення: 30 хв.

Коментар: тест складається з 10 тестових завдань.

Тест до розділу 1

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: обов'язковий.

Термін проведення: 3-й тиждень.

Час проведення: 30 хв.

Коментар: тест складається з 15 тестових завдань.

РОЗДІЛ 2. Пізнання як мета наукового дослідження

Мета:

- розкрити сутність пізнання як специфічної форми відношення людини до світу та його дослідження;
- проаналізувати основні етапи становлення логіки і методології наукових досліджень;
- дослідити проблему істини у науковому пізнанні;
- розкрити роль практики в процесі пізнання.

Матеріали для обов'язкового вивчення:

1. Мультимедійний навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, Розділ 2.
2. Опорний конспект дистанційного курсу, розділ 2.
3. Навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 2.
4. Беркли Дж. Трактат о принципах человеческого знания. //Соч. - М.: Мысль, 1978. – С. 149-248.
5. Гегель Г.В.Ф. Наука логики // Гегель Г.В.Ф. Соч. – Т. VI. – М.: 1999. – 384 с.
6. Декарт Р. Рассуждение о методе // Декарт Р. Соч.:В 2 т. Т. 1. – М.: Мысль, 1989. – С. 250-296 (див. бібліотеку курсу)
7. Ильин В. В. Теория познания: Введение, общие проблемы. – М., 1994.
8. Кант И. Критика чистого разума / Пер. с нем. Н. Лосского. – М., 1994. (див. бібліотеку курсу)
9. Копнин П. В. Диалектика как логика и теория познания. – М., 1983 (див. бібліотеку курсу)
10. Мамардашвили М.К. Стрела познания. Набросок естественноисторической гносеологии. – М.: Языки русской культуры, 1996. – 304 с.
11. Рассел Б. Человеческое познание: его сфера и границы. М.: 2003.
12. Філософія. Навч. посіб. за ред. І.Ф. Надольного. – К.: Вікар, 1997. – 580 с.
13. Хайдеггер М. Что значит мыслить? М.: 2003. 238с. (див. бібліотеку курсу)

Додаткові матеріали для вивчення:

1. Заботин П. С. Преодоление заблуждения в научном познании. – М., 1999.
2. Касавин Й. Т., Сокулер З.А. Рациональность в познании. – М.: Наука, 1989. – 192 с.
3. Категории диалектики как ступени познания /Под ред. А.П. Шептулина. – М. : Наука, 1991. – 252 с.
4. Руткевич М. Н., Лойфман И. Я. Диалектика и теория познания. – М., 1994.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 2

Тест для самоконтролю

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: рекомендований.

Термін проведення: 5-й тиждень.

Час проведення: 30 хв.

Коментар: тест складається з 10 тестових завдань.

Тест до розділу 2

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: обов'язковий.

Термін проведення: 5-й тиждень.

Час проведення: 30 хв.

Коментар: тест складається з 15 тестових завдань.

РОЗДІЛ 3. Рівні, форми та методи наукових досліджень

Мета:

- дослідити основні рівні наукового пізнання;
- зрозуміти сутність основних форм чуттєвого та раціонального пізнання;
- оволодіти рівнями емпіричного та теоретичного пізнання та відповідним їх методологічним забезпеченням;
- розкрити зміст основних форм наукового пізнання;
- проаналізувати зміст та специфіку застосування методів наукового пізнання.

Матеріали для обов'язкового вивчення:

1. Мультимедійний навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 3.
2. Опорний конспект дистанційного курсу, розділ 3.
3. Навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 3.
14. *Бэкон Ф.* Новый Органон // Бэкон Ф. Соч.: В 2 т.Т. 2. – М.: Мысль, 1988 (див. бібліотеку курсу)
15. *Декарт Р.* Рассуждение о методе // Соч.: В 2 т. Т. 1. – М.: Мысль, 1989. – С. 250-296. (див. бібліотеку курсу)
16. *Лакатос Й.* Фальсификация и методология научно-исследовательских программ. – М.: Медиум, 1995. – 236 с. (див. бібліотеку курсу)
17. *Лудченко А.А.* Основы научных исследований: Учебное пособие. – Киев. – 114 с. (див. бібліотеку курсу)
18. *Рузавин Г.И.* Методология научного исследования. – М.: ЮНИТИ, 1999. – 318с. (див. бібліотеку курсу)
19. *Фаренік С. А.* Логіка методологія наукового дослідження. – К., 2000. (див. бібліотеку курсу)
20. Філософія. Навч. посіб. за ред. *І.Ф. Надольного.* -К.: Вікар, 1997. – 580 с. (див. бібліотеку курсу)

Додаткові матеріали для вивчення:

1. *Зеленогорский Ф. А.* О методах исследования и доказательствах. – М., 1998.
2. *Кочергин А. Н.* Методы и формы научного познания. – М., 1990.
3. *Мостепаненко М. В.* Философия и методы научного познания. – Л., 1992.
4. *Пустыльник Е.И.* Статистические методы анализа и обработки наблюдений. – М.: Наука, 1988. – 270 с.
5. *Садовский В. Н.* Аксиоматический метод построения научного знания // Филос. вопр. современной формальной логики. – М., 1992.
6. *Штофф В. А.* Проблемы методологии научного познания. – М., 1988.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 3

Тест для самоконтролю

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: рекомендований.

Термін проведення: 7-й тиждень.

Час проведення: 20 хв.

Коментар: тест складається з 10 тестових завдань.

Тест до розділу 3

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: обов'язковий.

Термін проведення: 7-й тиждень.

Час проведення: 20 хв.

Коментар: тест складається з 15 тестових завдань.

РОЗДІЛ 4. Наука як інституційна форма здійснення наукового дослідження

Мета:

- оволодіти знаннями, змістом основних підходів щодо розуміння сутності науки як соціального інституту;
- розуміти та вміти використовувати основні засоби розвитку науки;
- знати, вміти формувати та визначати ідеали науки, як засіб реалізації етичних стандартів сучасного вченого.

Матеріали для обов'язкового вивчення:

1. Мультимедійний навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 4.
2. Опорний конспект дистанційного курсу, розділ 4.
3. Навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 4.
4. *Бабушкин В. У.* Феноменологическая философия науки. – М.: Наука, 1985. – 200 с.
5. *Библер В. С.* От наукоучения – к логике культуры: Два философских введения в двадцать первый век. – М.: Политиздат, 1990. – 413 с.
6. *Бэкон Ф.* О достоинстве и усовершенствовании наук. – СПб., 1989
7. *Пуанкаре А.* О науке: Сб. – М., 1993. – 562с..
8. Структура и развитие науки (Из Бостонских исследований по философии науки). – М.: Прогресе, 1978. – 488 с.
9. *Фаренік С. А.* Логіка методології наукового дослідження. – К., 2000.
10. *Фейерабенд П.* Избранные труды по методологии науки: Пер. с англ. – М., 1996. – 545 с.
11. Філософський словник / За ред В.І. Шинкарука. – К.: Гол. ред. УРЕ, 1986. – 796 с.
12. *Хайдеггер М.* Время картины мира //Новая технократическая волна на Западе. – М.: Прогресе, 1986. – С. 93-118.
13. *Холтон Д.* Тематический анализ науки. – М.: Прогресе, 1981. – 384 с.

Додаткові матеріали для вивчення:

1. *Бургин М.С., Кузнецов В.И.* Введение в современную точную методологию науки. – М., 1994.
2. *Гайденко П.П.* Эволюция понятия науки. – М.:Наука, 1990. – 568 с.
3. *Максвелл Д.К.* Статьи и речи. Наука, М. 1988, с. 243
4. Проблемы ценностного статуса науки на рубеже XXI века. / отв. редактор Л.Б.Баженов. СПб, 1999, с. 137
5. *Статистика науки и инноваций: Краткий терминологический словарь / Под ред. Л. М. Гохберга.* – М., 1996.
6. *Философия и методология науки: Учеб. для вузов / Под ред. проф. В. И. Купцова.* – М., 1996.
7. *Щедровицкий Г.П.* Философия. Наука. Методология. – М., 1997.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 4

Тест для самоконтролю

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: рекомендований.

Термін проведення: 9-й тиждень.

Час проведення: 20 хв.

Коментар: тест складається з 10 тестових завдань.

Тест до розділу 4

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: обов'язковий.

Термін проведення: 9-й тиждень.

Час проведення: 20 хв.

Коментар: тест складається з 15 тестових завдань.

РОЗДІЛ 5. Особливості сучасного розвитку науки

Мета:

- зрозуміти характерні риси розвитку сучасної науки;
- знати основні положення сучасних концепцій розвитку науки;
- володіти сучасним стилем наукового пізнання;
- знати основні проблеми виникнення, зростання та наслідки виникнення лженауки в контексті сучасного наукового пізнання;
- зрозуміти місце та роль науки у сучасному суспільстві.

Матеріали для обов'язкового вивчення:

1. Мультимедійний навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 5.
2. Опорний конспект дистанційного курсу, розділ 5.
3. Навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 5.
4. Современная философия науки: Знание, рациональность, ценности в трудах мыслителей Запада. Хрестоматия. /Под ред. А.А.Печенкина. М.: Логос.1996. – 396с.
5. Гуссерль Э. Кризис европейских наук. /Философия как строгая наука. М.: 1997. – 780с.
6. Кун Т. Структура научных революций. – М.: Прогресе, 1999. – 420 с.
7. Полани М. Личностное знание. На пути к посткритической философии. М.: Прогрес, 1995. – 344с.
8. Пуанкаре А. О науке: Сб. – М., 1993. – 562с.
9. Томсон Д. Дух науки М.: Знание, 1990. – 158с.
10. Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки: Пер. с англ. и нем. – М., 1996. – 545 с.

Додаткові матеріали для вивчення:

1. Філософський словник /За ред В.І. Шинкарука. – К.: Гол. ред. УРЕ, 1986. – 796 с.
2. Проблемы ценностного статуса науки на рубеже XXI века. /отв. редактор Л.Б.Баженов. СПб, 1999, с. 137
3. Лакатос Й. Фальсификация и методология научно-исследовательских программ. – М.: Медиум,1995. – 236 с.
4. Современная философия науки: Хрестоматия. – М., 1994.
5. Степин В.С., Горохов В.Г., Розов М.А. Философия науки и техники: Учеб. пособ. – М.: Гарда-рика, 1996. – 400 с.
6. Философия и методология науки: Учеб. для вузов / Под ред. проф. В. И. Купцова. – М., 1996.
7. Щедровицкий Г.П. Философия. Наука. Методология. – М., 1997.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 5

Семінарське заняття

“Основні методологічні проблеми розвитку сучасної науки ”

Мета:

- зрозуміти зміст основних концепцій розвитку сучасної науки;
- знати місце та роль парадигми у розвитку сучасної науки;
- сформулювати уявлення про ідеали та норми дослідницької діяльності;
- розкрити специфіку змісту сучасної наукової революції;
- здобути навички, щодо формування інструментарію науки державного управління.

Форма проведення: форум.
Термін проведення: 11-й тиждень.
Питання для обговорення:

1. Розкрийте зміст основних концепцій розвитку сучасної науки, проаналізуйте їх основне проблемне поле.
2. Визначте місце та роль парадигми в розвитку сучасної науки і доведіть наскільки вона впливає на зміну наукового світогляду.
3. Охарактеризуйте сутність ідеалів та норм, які визначають зміст сучасної дослідницької діяльності.
4. Проаналізуйте специфіку сучасної наукової революції та визначте в чому полягає її відмінність від усіх попередніх.
5. Обміркуйте яким має бути інструментарій науки державного управління.

Рекомендації щодо підготовки до семінарського заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал розділу 5.
2. Обміркуйте питання, що стосується змісту основних концепцій розвитку сучасної науки, зверніть при цьому увагу на вчення сцієнтизму та антисцієнтизму, сутність релятивізму, фалібілізму, концепції наукової раціональності.
3. Ознайомтесь із основними визначеннями парадигми, запропонованими Т.Куном в праці “Структура наукових революцій” та вкажіть яким чином вона вплинула на історико-еволюційний напрям розвитку науки.
4. Зверніть увагу на те, яким чином розуміє сутність ідеалу науковості А.Пуанкаре.
5. В чому на думку Е.Гусерля полягає криза сучасної західноєвропейської науки.
7. Обміркуйте над тим чи можуть окремі догми науки виступати основою розробки інструментарію науки державного управління та її розвитку.

Тест для самоконтролю

Форма проведення: у режимі Інтернету.
Статус: рекомендований.
Термін проведення: 12-й тиждень.
Час проведення: 20 хв.
Коментар: тест складається з 10 тестових завдань.

Тест до розділу 5

Форма проведення: у режимі Інтернету.
Статус: обов’язковий.
Термін проведення: 12-й тиждень.
Час проведення: 20 хв.
Коментар: тест складається з 15 тестових завдань.

РОЗДІЛ 6. Методологічні проблеми наукової творчості

Мета:

- з'ясувати сутність та специфіку методології наукової творчості;
- визначити основні рівні методології наукової творчості;
- розкрити основні засоби реалізації методології наукової творчості;
- проаналізувати технократичність культури наукової творчості;
- навчити методологічним прийомам організації наукової творчості.

Матеріали для обов'язкового вивчення:

1. Мультимедійний навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 6.
2. Опорний конспект дистанційного курсу, розділ 6.
3. Навчальний посібник “Логіка, методологія і методика наукових досліджень”, розділ 6.
4. *Стросон П. Фредерик* Значение и истина. (див. бібліотеку курсу).
5. *Вернадский В.Й.* Научная мысль как планетное явление //Вернадский В.Й. О науке: В 2 т. Т.1. Научное знание. Научное творчество. Научная мысль. - Дубна: Феникс, 1997. – С. 303-538.
1. *Гадамер Х. Г.* Истина и метод: основы философской герменевтики: Пер. с нем. – М.: Прогресс, 1988. – 704 с.
2. *Парахонский Б.А.* Метод и стиль творческого мышления // Логико-гносеологические исследования категориальной структуры мышления. – К.: Наук, думка, 1980. – С. 47-65.
3. *Полани М.* Личностное знание. На пути к посткритической философии. М.: Прогресс, 1995. – 344с.
4. *Радаев В.В.* Как организовать и представить исследовательский проект (75 простых правил). – М.: ИНФРА-М, 2001. - 202 с.

Додаткові матеріали для вивчення:

1. *Регирер Е. И.* Развитие способностей исследования. – М., 1994.
2. *Рофе А.И.* Научная организация труда. – М. 1998, – 320 с.
3. *Шешов А.В.* Устное выступление: логика и композиция. – Л., 1989.
4. *Фейнберг Е.Л.* Две культуры: интуиция и логика в искусстве и науке. – М., 1992.
5. *Андрос Е. И.* Истина как проблема познания и мировоззрения. – К 1984.
6. *Бурдин К. С., Веселое П.В.* Как организовать научную работу. – М., 1973.
7. *Касавин Й. Т., Сокулер З.А.* Рациональность в познании. – М.: Наука, 1989. – 192 с.
8. *Новиков Б. В.* Творчество и философия. – К., 1989.

Інтернет-ресурси:

1. *Бескова А.* Как возможно творческое мышление? М.: 1993.
<http://angelski.narod.ru/ontol-epistem.htm>

Практичне заняття “Основні критерії та рівні методології наукової творчості”

Мета: сформувати навички творчого здійснення наукового дослідження з урахуванням загально визнаних критеріїв та прийомів

Форма проведення: письмово (обмін файлами).

Термін проведення: 14-й тиждень.

Завдання для виконання: 6.1.

	<p><i>Завдання 6.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як на Вашу думку співвідносяться між собою логіка науки та індивідуальна творчість. 2. Проаналізуйте основні концепції наукової творчості відповідно до цього визначте її основні критерії. 3. Запропонуйте основну систему цінностей, якою має керуватись вчений в процесі своєї діяльності.
---	--

Форма звітності для завдання 6.1.1

логіка науки	індивідуальна творчість
Узагальнюючі висновки:	

Форма звітності для завдання 6.1.2

Основні концепції наукової творчості	зміст
Критерії наукової творчості	

Форма звітності для завдання 6.1.3

Цінності вченого	
1.	
2.	
3.	
Узагальнюючі висновки:	

Завдання для виконання: 6.2.

Завдання

1. Покажіть сутність та відмінність між феноменологічним та праксеологічним дослідженням
2. Підготуйте коментар дослідження аспекту певної проблеми.

Форма звітності для завдання 6.2.1.

феноменологічне дослідження	праксеологічне дослідження
Узагальнюючі висновки:	

Форма звітності для завдання 6.2.2

1. Виберіть окремий аспект проблеми	
2. Визначте сенс дослідження даного аспекту	
3. Розкрийте сутність даного аспекту	
4. Покажіть адекватність розуміння даного аспекту Вами та іншими дослідниками	
Узагальнюючі висновки:	

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал розділу 6.
2. Ознайомтесь з концепціями І.А.Бескова, І.П.Меркулова та М.Хайдегера щодо сутності наукової творчості зверніть увагу на те як вони розуміють сутність та основні критерії організації творчого розв'язання наукової проблеми.
3. Ознайомтесь з концепцією Е.Гусерля та Г.Гадамера щодо розуміння феноменологічного та праксеологічного рівнів наукового дослідження зверніть увагу на те чому вченого доцільно готувати коментар дослідження.

Тест для самоконтролю

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: рекомендований.

Термін проведення: 15-й тиждень.

Час проведення: 20 хв.

Коментар: тест складається з 10 тестових завдань.

Тест до розділу 6

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: обов'язковий.

Термін проведення: 15-й тиждень.

Час проведення: 20 хв.

Коментар: тест складається з 15 тестових завдань.

Розділ 7. Методика наукових досліджень

Мета:

- визначити основні вимоги та критерії методики здійснення наукового дослідження;
- проаналізувати методику вибору теми наукового дослідження;
- з'ясувати особливості вивчення джерельної бази дослідження;
- розкрити структуру наукового дослідження;
- набути навичок, щодо впровадження результатів наукового дослідження;
- розуміти основні вимоги до оформлення наукового дослідження (магістерської роботи);
- навчитись здійснювати рецензування та володіти методикою оприлюднення результатів наукового дослідження.

Матеріали для обов'язкового вивчення:

1. Бурдин К. С., Веселое П. В. Как организовать научную работу. – М.: – 1993.
2. Девятко И. Ф. Кандидатская диссертация. Методика написания, правила оформления и порядок защиты. М.: 1998.
3. Башин М. Л. Планирование научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ. – М.: 1989.
4. Радаев В. В. Как организовать и представить исследовательский проект (75 простых правил). – М.: ИНФРА-М, 2001. – 202 с.

Додаткові матеріали для вивчення:

1. Зотов А. Ф. Структура научного мышления. – М.: Политиздат, 1993. – 184 с.
2. Лудченко А. А. Основы научных исследований: Учебное пособие. – Киев. – 114 с.
3. Кузин Ф. А. Кандидатская диссертация. Методика написания, правила оформления и порядок защиты. М., 1998.
4. Рофе А. И. Научная организация труда. – М. 1998, – 320 с.
5. Стешов А. В. Устное выступление: логика и композиция. – Л., 1989.
5. Девятко И. Ф. Кандидатская диссертация. Методика написания, правила оформления и порядок защиты. М., 1998.
6. Добраев Л. П. Психологические основы работы над книгой. – М.: Книга, 1970. – 72 с.
7. Новиков Э. А., Егоров В. С. Информация и исследователь. – Л., 1994.
8. Попов П. А. Организация и техника научной работы // Научная организация труда и управления. – М., 1989.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 7

Практичне заняття 1

“Методика здійснення наукового дослідження: основні прийоми та критерії вимог”

Мета: сформувати навички творчого здійснення наукового дослідження з урахуванням загальноновизнаних критеріїв та прийомів

Форма проведення: письмово (обмін файлами).

Термін проведення: 14-й тиждень.

Завдання для виконання: 7.1.

Завдання 7.1

1. Виберіть окремий аспект проблеми в контексті науки державного управління та розробіть структурні елементи його наукової розробки.
2. Запропонуйте структуру наукової проблеми у державному управлінні.
3. Створіть бібліографію аналізу наукової проблеми у державному управлінні та оформіть її відповідно до загальноприйнятих стандартів (див. зразок компакт-диск).
4. Підготуйте анотацію на власне дослідження (магістерську роботу).

Форма звітності для завдання 7.1.1

науковий напрям	
проблема	
тема	
питання	
Узагальнюючі висновки:	

Форма звітності для завдання 7.1.2

назва	
структура	
актуальність	
дискусійність	
перспективність	
практична значимість	
Узагальнюючі висновки:	

Форма звітності для завдання 7.1.3

монографія	1.
	2.
колективна монографія	
підручник	1.
	2.
дисертація	
методична	
стаття	1.
	2.
Нормативно-правові документи	1
	2

Форма звітності для завдання 7.1.4

Назва	
Зміст	
Ключові слова	

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал розділу 7.
2. Зверніть увагу на принципову відмінність між науковим напрямом, проблемою, темою, питаннями, оберіть для цього окремий аспект в межах науки державного управління та розпишіть його за наведеними критеріями.
3. Обираючи тему наукового дослідження обміркуйте форму та зміст її формулювання, зверніть при цьому особливу увагу на її структуру, а саме на відповідність її критеріям: актуальність, дискусійність (суперечливість), практична значимість.
4. Відповідно до проблематики, яка виступає предметом Вашого аналізу в межах магістерської роботи створіть бібліографію, яка б обов'язково відповідала державним стандартам оформлення.
5. Готуючи анотацію синтезуйте зміст основної ідеї Вашого дослідження, наведіть перелік ключових слів, зміст яких розкриваються.

Практичне заняття 2 “Структура магістерської роботи”

Мета: сформувати навички написання магістерської роботи.

Форма проведення: письмово (обмін файлами).

Термін проведення: 18-й тиждень.

Завдання для виконання: 7.2.

	<p><i>Завдання 7.2</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйте вступну частину магістерської роботи. 2. Напишіть зміст магістерської роботи (сформулюйте назви розділів, параграфів, пунктів та підпунктів (якщо два останніх мають місце). 3. Оформіть висновки. 4. Розробіть додатки до магістерської роботи.
--	--

Форма звітності для завдання 7.2.1

Назва магістерської роботи	
Актуальність	
<i>соціальна значимість:</i>	
<i>значення проблеми для подальшого розвитку галузі державного управління:</i>	
<i>ступінь наукової розробленості проблеми:</i>	
Мета	
Завдання	
Об'єкт	
Предмет	
Робоча гіпотеза дослідження	
Теоретико-методологічна основа дослідження	
Наукова новизна дослідження	
Практичне значення	

Форма звітності для завдання 7.2.2

РОЗДІЛ 1	
1.1.	
1.1.1.	
1.2.	
РОЗДІЛ 2	
2.1.	
2.2.	
2.2.1	
2.2.2.	
РОЗДІЛ 3	
3.1.	
3.2.	
3.3	
3.4.1	

Форма звітності для завдання 7.2.3

Завдання 1.	1.1. Назва	Висновок
Завдання 2.	1.2. Назва	Висновок

Форма звітності для завдання 7.2.4

Додатки до Розділу 1	
Додатки до Розділу 2	
Додатки до Розділу 3	

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал розділу 7.
2. Готуючи вступну частину магістерської роботи зверніть увагу на актуальність проблематики, відмінність між метою та завданням, які обов'язково методологічно мають бути взаємоузгодженими також чітко сформулюйте об'єкт та предмет дослідження. обміркуйте над тим якими можуть бути очікувані результати Вашого наукового дослідження.
3. На основі змісту проблематики майбутньої магістерської роботи (або будь-якої тематики у сфері державного управління, з якою ви найбільше ознайомлені) підготуйте її структуру (структуруйте її за розділами, параграфами, а також у окремих випадках за пунктами та підпунктами).
4. Готуючи висновки дослідження, зверніть увагу на те, що б вони абсолютно співвідносились із сформульованими завдання та структурою розгляду проблеми.
5. Якщо в межах магістерського дослідження ви використовували окремий фактологічний матеріал (документи, соціологічні дослідження і т.п.) включіть його до Додатків.

Практичне заняття 3

“Методика підготовки статей, рецензії та наукової доповіді”

Мета: сформувати навички , щодо методики підготовки наукових статей, рецензій та доповідей.

Форма проведення: письмово (обмін файлами).

Термін проведення: 19-й тиждень.

Завдання для виконання: 7.3.

	<p><i>Завдання 7.2</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйте тезовий виклад наукової статті, дотримуючись відповідних вимог. (Зверніть увагу при цьому на відмінність між статтею та тезами) 2. Напишіть рецензію на наукове дослідження (магістерську роботу). 3. Розробіть структуру наукової доповіді (на основі власної магістерської роботи).
---	--

Форма звітності для завдання 7.3.1

Назва статті	
Актуальність	
Проблемність	
Мета	
Завдання	
Аспекти проблеми, які є малодослідженими	
Шляхи розв’язання проблеми	
Висновки	

Форма звітності для завдання 7.3.2

Обґрунтування доцільності дослідження	
Оцінка наукового змісту, Логічності та послідовності викладу основних положень	
Оцінка ілюстративного матеріалу, обсягу дослідження, методики викладу та джерельної бази, яка була використана	
Недоліки, зауваження та побажання щодо покращення змісту та форми дослідження	
Підсумкова оцінка змісту дослідження в цілому на предмет його відповідності поставленій меті	

Форма звітності для завдання 7.3.3

Назва	
Актуальність	
Мета	
Завдання	
Новизна дослідження	
Висновки	
Пропозиції	

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал розділу 7.
2. Готуючи структуру статті, зверніть увагу на відмінність її від тез та обов'язково дотримуйтесь критерії її написання сформульованих ВАК України (див компакт-диск).
3. Ознайомтесь із основними вимогами до написання рецензії на наукове дослідження та підготуйте її відповідно до власного магістерського дослідження.
4. Обмірковуючи структуру наукової доповіді на зміст магістерської роботи зверніть увагу на принципи її оприлюднення, фактичного захисту змісту основних наукових результатів, які в результаті дослідження Вам вдалося отримати.

Тест для самоконтролю

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: рекомендований.

Термін проведення: 20-й тиждень.

Час проведення: 20 хв.

Коментар: тест складається з 10 тестових завдань.

Тест до розділу 2

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: обов'язковий.

Термін проведення: 20-й тиждень.

Час проведення: 20 хв.

Коментар: тест складається з 15 тестових завдань.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I Основні джерела:

5. Андреев И. Д. Проблемы логики и методологии познания. – М., 1972.
6. Анисимов О. С. Методология: функции, сущность, становление (диалектика и связь времен). – М., 1996.
7. Беркли Дж. Трактат о принципах человеческого знания. // Беркли Дж. Соч. – М.: Мысль, 1978. – С. 149-248.
8. Бэкон Ф. Новый Органон // Бэкон Ф. Соч.: В 2 т.Т. 2. - М.: Мысль, 1978.
9. Бэкон Ф. О достоинстве и усовершенствовании наук. – СПб., 1989
10. Вернадский В. И. О науке. – Дубна, 1997. – Т. 1.
11. Вернадский В.И. Научная мысль как планетное явление // Вернадский В.И. О науке: В 2 т. Т.1. Научное знание. Научное творчество. Научная мысль. – Дубна: Феникс, 1997. – С. 303-538.
12. Вригт Г.Х. фон. Логико-философские исследования: Избр. тр.. – М.: Прогресе, 1986. 600 с.
13. Гадамер Х. Г. Истина и метод: основы философской герменевтики: Пер. с нем. – М.: Прогресе, 1988. - 704 с.
14. Гайденок П.П. Эволюция понятия науки. – М.:Наука, 1990. – 568 с.
15. Гегель Г.В.Ф. Наука логики // Гегель Г.В.Ф. Соч. -Т. VI. – М.: 1999. – 384 с.
16. Декарт Р. Рассуждение о методе // Соч.: В 2 т. Т. 1. – М.: Мысль, 1989. – С. 250-296.
17. Дильтей В. наброски к критике исторического разума // Вопр. философии. – 1988. – № 4.
18. Жоль К.К. Логико-гносеологические исследования категориальной структуры мышления. – К.: Наук, думка, 1980. – С. 289-338.
19. Зотов А.Ф. Структура научного мышления. – М.: Политиздат, 1993. – 184 с.
20. Зеленогорский Ф. А. О методах исследования и доказательствах. – М., 1998.
21. Ильин В. В. Теория познания: Введение, общие проблемы. – М., 1994.
22. Кант И. Критика чистого разума / Пер. с нем. Н. Лосского. – М., 1994.
23. Копнин П. В. Диалектика как логика и теория познания. – М., 1983.
24. Копнин П.В. Логические основы науки. – К.: Наук, думка, 1968. – 283 с.
25. Косолапов В. В. Методология и логика исторического исследования. – К.: Вища шк., 1977. – 384с.
26. Кочергин А. Н. Методы и формы научного познания. – М., 1990.
27. Кун Т. Структура научных революций. – М.: Прогресе, 1999. – 420 с.
28. Лакатос Й. Методология научных исследовательских программ // Вопр. философии. – 1995. – № 4.
29. Лакатос Й. Фальсификация и методология научно-исследовательских программ. – М.: Медиум, 1995. – 236 с.
30. Лекторский В. А. Единство эмпирического и теоретического в познании // Проблемы научного метода. – М., 1964.
31. Лекторский В. А. Субъект, объект, познание. – М., 1980. – 358 с.
32. Логика /В.Ф. Берков, Я.С. Яскевич, В.С. Павлюкевич. – Минск: НТООО "Тетрасистемс", 1997. – 480с.
33. Логика и проблема рациональности. – К.: Наук думка, 1993. – 192 с.
34. Лудченко А.А. Основы научных исследований: Учебное пособие. – Киев. – 114 с.

35. *Мамардашвили М.К.* Стрела познания. Набро-сок естественноисторической гносеологии. – М.: Языки русской культуры, 1996. – 304 с.
36. *Методология: функция, сущность, становление* : (Динамика и связь времен) /Анисимов О. С. ; Рос. акад. гос. службы при Президенте РФ, 380 с. 23 см, М. Фирма "ЛМА" 1996
37. *Микешина Л. А., Опечков М. Ю.* Новые образы познания и реальность. – М., 1997.
38. Кузин Ф.А. Кандидатская диссертация. Методика написания, правила оформления и порядок защиты. М., 1998.
39. *Научное познание и его роль в обществе* : (Метод. разраб. к лекции) [Составитель Божкова Г. К.], Владивосток ИДИГА экономики и упр. 1999
40. *Никифоров А.Л.* Философия науки: история методология: Учебн. пособ. – М.: Дом интеллект-туальной книги, 1998. – 280 с.
41. *Парахонский Б.А.* Метод и стиль творческого мышления //Логико-гносеологические исследования категориальной структуры мышления. – К.:Наук, думка, 1980. – С. 47-65.
42. *Полани М.* Личностное знание. На пути к посткритической философии. М.: Прогрес, 1995. – 344с.
43. *Попович М.В.* Очерк развития логических идей в культурно-историческом контексте. – К.: Наук думка, 1979. – 244с.
44. *Попович М.В.* Рациональність і виміри людського буття. – К.: Сфера, 1997. – 290с.
45. *Поппер К.* Логика социальных наук. //Вопр. философии. – 1995. - №10.
46. *Поппер К.* Логика и рост научного знания. – М.: Прогрес, 1993. 450с.
47. *Поппер К.* Что такое диалектика? //Вопр. философии. – 1995. - № 1. – с.120-136.
48. *Пуанкаре А.* О науке: Сб. – М., 1993. – 562с.
49. *Проблемы методологии социального познания.* /Под ред. проф. Штоффа. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1985. – 181с.
50. Проблемы ценностного статуса науки на рубеже XXI века. /отв. редактор Л.Б.Баженов. СПб, 1999, с. 137
51. *Радаев В.В.* Как организовать и представить исследовательский проект (75 простых правил). – М.: ИНФРА-М, 2001. – 202 с.
52. *Рассел Б.* Исследование значения и истины. – М., 1999.
53. *Рассел Б.* Человеческое познание: его сфера и границы. М.: 2003.
54. *Риккерт П.* Герменевтика.Этика.Политика. М.: 1995. – 620с.
55. *Риккерт П.* Науки о природе и науки о культуре. – М.: 1998. 428с.
56. *Рофе А.И.* Научная организация труда. – М. 1998, – 320 с.
57. *Рузавин Г. И.* Логика и методология научного поиска. – М., 1996.
58. *Рузавин Г.И.* Методология научного исследования. – М.: ЮНИТИ, 1999. – 318с.
59. *Системный подход в научном познании* / Б. М. Синельников, В. А. Горшков, В. П. Свечников ; М-во образования Рос. Федерации и др., 387 с. 21 см, М. Акад. соц. наук РФ и др. 1999
60. *Степин В.С.* Теоретическое знание. – М.: Про-гресс-Традиция, 2000. – 744 с.
61. *Шешов А.В.* Устное выступление: логика и композиция. – Л., 1989.
62. Структура и развитие науки (Из Бостонских исследований по философии науки). – М.: Прогресе, 1978. – 488 с.
63. *Томсон Д.* Дух науки М.: Знание, 1990. – 158с.
64. *Тулмин С.* Человеческое понимание. - М, 1994. – 458с.
65. *Фаренік С. А.* Логіка методологія наукового дослідження. – К., 2000.

66. *Фейерабенд П.* Избранные труды по методологии науки: Пер. с англ, и нем. – М., 1996. – 545 с.
67. *Фейнберг Е.Л.* Две культуры: интуиция и логика в искусстве и науке. – М., 1992.
68. *Фихте И.Г.* Основа общего наукоучения // Соч.: В 2 т. Т. 1. – М.: МИФРИЛ, 1998. – С. 65-338.
69. *Фоллмер Г.* "Проблемы ценностного статуса науки на рубеже XXI века", СПб, 1999, с. 98
70. *Фуко М.* Археология знания. – К., 1996.
71. *Філософія.* Навч. посіб. за ред. І.Ф. Надольного. – К.: Вікар, 1997. – 580 с.
72. *Філософський словник /* За ред В.І. Шинкарука. – К.: Гол. ред. УРЕ, 1986. – 796 с.
73. *Хайдеггер М.* Время картины мира // Новая технократическая волна на Западе. – М.: Прогресе, 1986. – С. 93-118.
74. *ХолтонД.* Тематический анализ науки. – М.: Прогресе, 1981. – 384 с.

II – Додаткові джерела:

9. *Автономова Н. С.* Философские проблемы структурного анализа в гуманитарных науках (Критический очерк концепций французского структурализма). – М.: Наука, 1997. – 272 с.
10. *Алексеев П.В., Панин А.В.* Теория познания и диалектика. – М. : Высш. шк.. 1991. – 984 с.
11. *Амосов Н. М.* Разум. Сознание. Истина. – К., 1993.
12. *Андрос Е. И.* Истина как проблема познания и мировоззрения. – К 1984.
13. *Герасимов И.Г.* Структура научного исследования. – М.: Мысль, 1985. – 218 с.
14. *Бабушкин В. У.* Феноменологическая философия науки. – М.: Наука, 1985. – 200 с.
15. *Батыгин Р.* Лекции по методологии социологических исследований. М. 1995.
16. *Башин М. Л.* Планирование научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ. – М., 1989.
17. *Библер В. С.* От наукоучения – к логике культуры: Два философских введения в двадцать первый век. – М.: Политиздат, 1990. – 413 с.
18. *БройльЛуи де.* По тропам науки. – М., 1962.
19. *Бургин М.С., Кузнецов В.И.* Введение в современную точную методологию науки. – М., 1994.
20. *Бурдин К. С., Веселое П.В.* Как организовать научную работу. – М., 1993.
21. *Девятко И.Ф.* Кандидатская диссертация. Методика написания, правила оформления и порядок защиты. М., 1998.
22. *Доблаев Л.П.* Психологические основы работы над книгой. – М.: Книга, 1970. – 72 с.
23. *Добронравова И.С.* Синергетика: становление нелинейного мышления. – К.: Лыбидь, 1990. – 152 с.
24. *Заботин П. С.* Преодоление заблуждения в научном познании. – М., 1999.
25. *Капица ПЛ.* Эксперимент, теория, практика. – М.: Наука, 1977. – 420 с.
26. *Касавин Й. Т., Сокулер З.А.* Рациональность в познании. – М.: Наука, 1989. – 192 с.
27. Категории диалектики как ступени познания /Под ред. А.П. Шептулина. – М. : Наука, 1991. – 252 с.
28. *Копнин П. В.* Гносеологические и логические основы науки. – М., 1974.
29. *КохановскийВ.П.* Философия й методология науки: Учеб. для высших учеб. завед. –

Ростов н/Д: Феникс, 1999. – 576 с.

30. *Кравец А. С.* Методология науки. – Воронеж, 1991.
31. *Максвелл Д.К.* Статьи и речи. Наука, М. 1988, с. 243
32. *Методы сбора информации в социологических исследованиях* / Под ред. В. Г. Андрееенкова, О. М. Масловой. – М., 1990. – Кн. 1, 2.
33. *Мостепаненко М. В.* Философия и методы научного познания. – Л., 1992.
34. *Новиков Б. В.* Творчество и философия. – К., 1989.
35. *Новиков Э. А., Егоров В. С.* Информация и исследователь. – Л., 1994.
36. *Пустыльник Е.И.* Статистические методы анализа и обработки наблюдений. – М.: Наука, 1988. – 270 с.
37. *Попов П. А.* Организация и техника научной работы // Научная организация труда и управления. – М., 1989.
38. *Регирер Е. И.* Развитие способностей исследования. – М., 1994.
39. Роль философии в научном исследовании. – Л., 1990.
40. *Румянцев А. М.* Экономическая эффективность научных исследований (Методология измерения). – М., 1974
41. *Руткевич М. Н., Лойфман И. Я.* Диалектика и теория познания. – М., 1994.
42. *Садовский В. Н.* Аксиоматический метод построения научного знания // Филос. вопр. современной формальной логики. – М., 1992.
43. *Светлов В.А.* Практическая логика. – С.Пб.: Изд-во РХГИ, 1995. – 472 с.
44. Современная философия науки: знание, рациональность, ценности в трудах мыслителей Запада: Учеб. хрестоматия. – 2-е изд., перераб. й доп. -М.: Издательская корпорация "Логос", 1996. – 400 с.
45. *Современная философия науки: Хрестоматия.* – М., 1994.
46. *Статистика науки и инноваций: Краткий терминологический словарь* / Под ред. Л. М. Гохберга. – М., 1996.
47. *Степин В.С., Горохов В.Г., Розов М.А.* Философия науки и техники: Учеб. пособ. – М.: Гарда-рика, 1996. – 400 с.
48. *Таванец П. В., Швырев В.С.* Логика научного познания // Проблемы логики научного познания. – М., 1993. – 228с.
49. *Философия и методология науки: Учеб. для вузов* / Под ред. проф. В. И. Купцова. – М., 1996.
50. *Чкалова О.Н.* Основы научных исследований. – К.: Вища шк., 1988. – 120 с.
51. *Швырев В. С.* Анализ научного познания: основные направления, формы, проблемы. – М., 1988.
52. *Штофф В. А.* Проблемы методологии научного познания. – М., 1988.
53. *Щедровицкий Г.П.* Философия. Наука. Методология. – М., 1997.
54. *Щёкин Г. В.* Система социологического знания. – К., 2001.
55. Эволюционная эпистемология: проблемы, перспективы. – М., 1996.
56. *Эйнштейн А.,* Собрание научных трудов, т. 1, с. 568, М. 1965
57. *Ядов В.А.* Кандидатская диссертация. Методика написания, правила оформления и порядок защиты (I раздел). М., 1998.

III – Интернет-ресурсы:

1. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
2. Кабінет Міністрів України (вихід на всі міністерства і відомства).- <http://www.kmu.gou.ua>.

ЗМІСТ

Вступ	3
Цілі курсу	5
Результати навчання	5
Навчальна стратегія курсу	6
Загальний опис дистанційного курсу	6
Форми контролю	7
Програма курсу	8
Тематичний план курсу	10
Графік навчального процесу	11
Рекомендації до розділів ДК	13
Вступ до курсу	13
Розділ 1.	13
Розділ 2.	16
Розділ 3.	18
Розділ 4.	20
Розділ 5.	22
Розділ 6.	24
Розділ 7.	27
Підсумковий контроль	32
Список рекомендованих джерел	33